

Neushoorns moeten gered, al was het maar voor de toerist

Van een onzer verslaggeefsters
ZEIST – „Als we nu niets doen, loopt er over tien jaar geen zwarte neushoorn meer rond.“
Directeur Halbertsma van het Wereld Natuurfonds zei dat als toelichting op de gisteren begonnen spoedactie voor het behoud van de zwarte neushoorn.

Het WNF wil op korte termijn 750 000 gulden bij elkaar brengen om de zwarte neushoorn te redden. Dat geld is vooral nodig om de dieren beter te beschermen tegen stroppers die het op hun hoorns hebben voorzien. Eén kilo hoorn levert bijna evenveel op als een kilo goud, zo'n 24 000 gulden. De hoorn wordt verwerkt tot een poeder waar met name de Aziatische landen geneeskrachtige werking aan toekennen. Ook als potentieverhogend middel is het zeer in trek. In Noord-Jemen wordt de hoorn ook afgeslepen om als lemmet voor een dolk dienst te doen; in die contreien een gewild mannelijkheidssymbool.

Er worden zo'n 2 000 zwarte neushoorns per jaar afgemaakt. In totaal leven nog 4 000 van deze 'puntlippen', verspreid in Kenia, Tanzania, Zambia en in Zimbabwe, waar zich de grootste concentratie bevindt. Er is dus haast geboden bij de reddingsactie. Die moet geld opleveren om helikopters aan te schaffen die ingezet kunnen worden bij de bewaking van in wildparken levende neushoorns. Ook wil het WNF door zonnepanelen gevoedde schrik-

draadhekken rond een aantal parken plaatsen, om te voorkomen dat de dieren zich buiten het beschermde gebied begeven.

Zo nodig zullen ook neushoorns verplaatst worden van onveilige gebieden naar de natuurparken. Dat laatste is een riskante operatie: de dieren moeten verdoofd worden, waarbij het gewicht juist geschat moet worden, omdat de verdooving – toegediend uit een verdoovingspistool dat vanuit een helikopter wordt afgevuurd – anders niet effectief is. Ook het vervoer van de tussen de drie- en vierduizend kilo wegende zwaargewichten levert problemen op.

Het WNF probeert de regeringen van de Afrikaanse landen te bewegen mee te werken aan de bescherming van de zwarte neushoorn en de handel in hoorn verbieden. Dat zal niet meevallen. Perschef Van der Giessen: „De politieke situatie in deze landen is zelden stabiel en het zijn vaak de hogere kaders, inclusief leden van de regering die betrokken zijn bij de handel in hoorn.“ In Noord-Jemen probeert men de religieuze leiders over te halen zich tegen het gebruik van de neushoorn-hoorn uit te spreken en dit lichaamsdeel dan – als alternatief – bij de waterbuffel te amputeren.

Bijna antiek

De neushoorn is een bijna antieke diersoort en leeft al miljoenen jaren. Uitsterven van de soort betekent een verstoring van het ecologisch evenwicht. Het WNF voert ook aan dat neushoorns bij het landschap in Afrika horen, en een trekpleister voor de toeristen vormen. Safari's zonder neushoorns zijn minder aantrekkelijk en leveren minder deviezen op. Er is voor de Afrikaanse landen dus ook een economisch belang mee gemoeid.

Het is de vraag of dat financiële profijt ook aan de bevolking ten goede komt. Kees van Teeffelen van de Stichting Toerisme & Derde Wereld zegt „dat er vaak slordig wordt omgesprongen met de belangen van de kleine boeren en nomaden in de wildparken. Ze worden soms verdreven naar 'mindere' gebieden. Meer toerisme naar de wildparken hoeft niet schadelijk te zijn, als er maar rekening wordt gehouden met de belangen van de oorspronkelijke bewoners. De inkomsten uit het safari-toerisme zouden bij voorbeeld aan de bewoners van het park ten goede moeten komen.“